1. a)
$$x_1(t) = u(t+n_0+1) - u(-n_0-1+t)$$

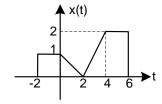
b)
$$x_1[n] = 2^n u[n - n_0 - 1]$$

işaretlerini çiziniz.

2. Aşağıda verilen x(t) işaretini dikkate alarak;

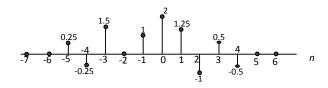
a)
$$x_1(t) = x\left(-\frac{t}{1+n_0} + n_0\right)$$

a)
$$x_1(t)=x\left(-\frac{t}{1+n_0}+n_0\right)$$
 b) $x_2(t)=x(t)u\left(t-\frac{n_0}{2}\right)+\delta(t+1)$ işaretlerini her bir işlemi (öteleme, ölçekleme ve tersleme) ayrı ayrı çiziniz.

3. Aşağıda verilen x[n] işaretini dikkate alarak;

a) $x_1[n] = x \left[\frac{n}{1+n_0} - n_0 \right]$ b) $x_2[n] = x[2n]u[n+3]$ işaretlerini her bir işlemi (öteleme, ölçekleme ve tersleme) ayrı ayrı çiziniz.

4. Aşağıdaki işaretlerin periyodikliğini inceleyiniz. Periyodik olanların temel periyodunu hesaplayınız.

a)
$$x(t) = e^{\left(j\frac{\pi}{1+n_0}t-2\right)}$$
 b) Ev{cos(t)u(t)} c) Ev{sin(t)u(t)}

5. Aşağıdaki işaretlerin periyodikliğini inceleyiniz. Periyodik olanların temel periyodunu hesaplayınız.

a)
$$x[n] = \cos\left[\frac{n}{1+n_0} - \frac{\pi}{2}\right]$$

a)
$$x[n] = \cos\left[\frac{n}{1+n_0} - \frac{\pi}{2}\right]$$
 b) $x[n] = \cos\left[\frac{\pi}{1+n_0}n - \frac{\pi}{2}\right] + 2\cos\left[\frac{\pi}{6}n\right]$

6. x(t)= cos(wt) işaretinin enerjisini ve gücünü hesaplayarak güç işareti olduğunu gösteriniz.

7.
$$x[n] = \cos\left[\frac{3\pi}{4}n\right]$$
 işaretinin

- a) temel frekansını hesaplayınız.
- b) x[n] işaretinin harmonik ilişkili işaret kümesinde yer alan işaretleri yazınız.
- c) $x_a[n] = \cos\left[\frac{\pi}{4}\mathrm{n}\right]$ ve $x_b[n] = \cos\left[\frac{9\pi}{4}\mathrm{n}\right]$ işaretlerini çizerek gösteriniz, yorumlayınız.
- 8. $x(t) = \cos\left(\frac{3\pi}{4}t\right)$ işaretinin
- a) temel frekansını hesaplayınız.
- b) x[n] işaretinin harmonik ilişkili işaret kümesinde yer alan işaretleri yazınız.

Not: 1. Tüm sorularda " n_0 " okul numaranızın son rakamını ifade etmektedir.

- 2. Sisteme yüklenmiş olan kapak sayfası ile teslim edilecektir.
- 3. Son teslim tarihi 17/10/2017.

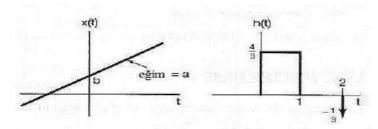
İşaretler ve Sistemler

Ödev-2

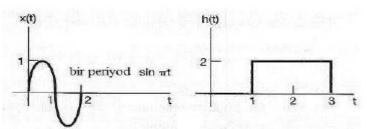
Teslim Tarihi: 31.10.2017

- 1. Aşağıda sürekli zaman doğrusal ve zamanla değişmeyen (LTI) bir sistemin girişi ve impuls cevabı verilmektedir. Buna göre her bir şık için sistemin çıkışını hesaplayınız.
  - a. x(t)=u(t)-2u(t-2)+u(t-5), $h(t)=e^{2t}u(1-t)$

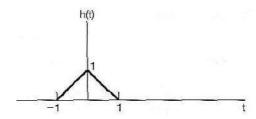
b.

c.

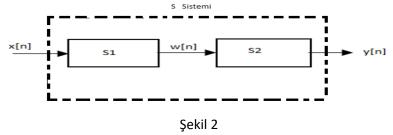

- 2. LTI bir sistemin girişi periyodik impuls dizisi $\sum_{k=-\infty}^{\infty} \delta(t-kT)$ olsun. Sistemin impuls cevabı Şekil 1'de verilen üçgen darbe ise üç farklı T değeri için sistemin çıkışını hesaplayınız ve çiziniz.
  - a) T=2, b) T=3/2, c) T=4, d) T=1

Şekil 1. Üçgen Darbe

3. S1 ve S2 şeklinde verilen nedensel iki sistemin seri olarak bağlandığını varsayalım (Şekil 2).

w[n]=0.5w[n-1]+x[n]

 $y[n]=\alpha y[n-1]+\beta w[n]$

y[n]=(-1/8)y[n-2]+(3/4)y[n-1]+x[n]

olarak verildiğine göre

- a. α ve β katsayılarını bulunuz.
- b. S sisteminin eşdeğer impuls cevabını bulunuz.

4. Girişi ve impuls cevabı verilen ayrık-zaman LTI sistemin çıkışını konvolüsyonun dağılma özelliğini kullanarak hesaplayınız. Sistemin nedenselliğini ve kararlılığını inceleyiniz.

$$h[n] = \left(\frac{1}{4}\right)^n u[n+3]$$
$$x[n] = 3^n u[-n-1] + \left(\frac{1}{3}\right)^n u[n]$$

- 5. Aşağıda verilen sistemlerin nedenselliğini ve kararlılığını kısaca açıklayarak inceleyiniz.
  - (a) $h[n] = (\frac{1}{5})^n u[n]$
  - (b) $h[n] = (0.8)^n u[n+2]$
  - (c) $h[n] = (\frac{1}{2})^n u[-n]$
  - (d) $h[n] = (5)^n u[3-n]$
  - (e) $h[n] = (-\frac{1}{2})^n u[n] + (1.01)^n u[n-1]$
  - (f) $h[n] = (-\frac{1}{2})^n u[n] + (1.01)^n u[1-n]$
  - (g) $h[n] = n(\frac{1}{3})^n u[n-1]$
- 6. Aşağıda verilen sistemlerin nedenselliğini ve kararlılığını kısaca açıklayarak inceleyiniz.
  - (a) $h(t) = e^{-4t}u(t-2)$
  - (b) $h(t) = e^{-6t}u(3-t)$
  - (c) $h(t) = e^{-2t}u(t+50)$
  - (d) $h(t) = e^{2t}u(-1-t)$
  - (e) $h(t) = e^{-6|t|}$
  - (f) $h(t) = te^{-t}u(t)$
  - (g) $h(t) = (2e^{-t} e^{(t-100)/100})u(t)$
- 7. S, girişi x[n] çıkışı y[n] olan nedensel LTI bir sistem olsun. S sistemine ait giriş çıkış ilişkisi aşağıda verilmektedir.

2y[n]-y[n-1]+y[n-3]=x[n]-5x[n-4]

a. S sisteminin, S1 ve S2 şeklinde giriş çıkış ilişkisi aşağıda verilen iki sistemin seri bağlanması ile elde edilip edilemeyeceğini ispatlayınız.

S1:
$$2y_1[n] = x_1[n] - 5x_1[n-4]$$

S2:
$$y_2[n] = 0.5y_2[n-1] - 0.5y_2[n-3] + x_2[n]$$

- b. S1 sisteminin blok diyagramını çiziniz.
- c. S2 sisteminin blok diyagramını çiziniz.
- d. S sisteminin blok diyagramını çiziniz.
- 8. Aşağıdaki diferansiyel denklemlerle tanımlanan nedensel LTI sistemlerin blok diyagram gösterilimlerini integral alıcı ile çiziniz.

(a)
$$y(t) = -(\frac{1}{2})\frac{dy(t)}{dt} + 4x(t)$$

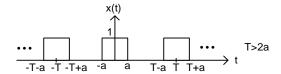
(b)
$$\frac{dy(t)}{dt} + 3y(t) = x(t)$$

1.
$$x(t) = (1 + n_0) + sin\left(w_0t + \frac{\pi}{1 + 2n_0}\right) + cos(2w_0t) + cos\left(3w_0t + \frac{\pi}{1 + n_0}\right)$$
, $w_0 = 2\pi$ olmak üzere,

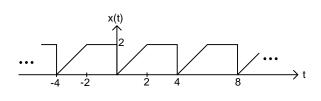
- a) x(t) işaretini ve harmonik bileşenlerini $t = [-\pi/2, \pi/2]$ aralığında ayrı ayrı çiziniz.
- b) FS katsayılarını hesaplayınız.
- c) Genlik ve faz spektrumunu çiziniz.

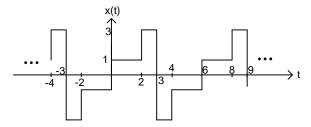
Not: Ekte verilen "FS.m" dosyasından faydalanabilirsiniz.

2. Aşağıda verilen x(t)) işaretinin, a) FS katsayılarını hesaplayınız. b) T=5, a=1 alarak, N= $(1+n_0)$ ve N= $(50-n_0)$ için FS yaklaşığını ve x(t) işaretini çizerek gösteriniz. (5. Hafta sunusu 27.slayt inceleyiniz. Ekte verilen "FS1.m" dosyasından faydalanabilirsiniz.)

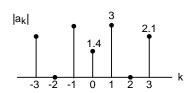

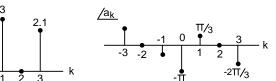
3. Aşağıda verilen işaretlerin FS katsayılarını hesaplayınız.

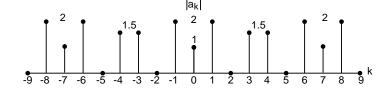

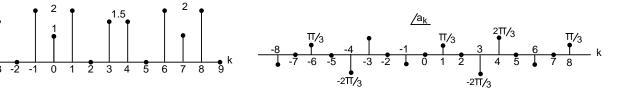
4. Genlik ve faz spektrumu aşağıda verilen x(t) işaretini trigonometrik formda elde ediniz.

5. Genlik ve faz spektrumu aşağıda verilen x[n] işaretini trigonometrik formda elde ediniz.

Not: 1. İlgili sorularda " n_0 " okul numaranızın son rakamını ifade etmektedir.

2. Son teslim tarihi 22/11/2017.

```
% FS.m
clc
clear all
w = 2*pi;
t = -pi/2:0.005:pi/2;
fi1 = pi/3; fi2 = 0;
for i=1:length(t)
   x0(i) = 3;
x1 = 0.5*cos(w*t+fi1);
x2 = cos(2*w*t+fi2);
subplot(3,1,1)
plot(t,x0)
grid on
subplot(3,1,2)
plot(t,x1)
grid on
subplot(3,1,3)
plot(t,x2)
grid on
```

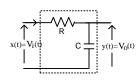
```
% FS1.m
clear all
%====
          cosinus
T1=2; T=10*T1;
delta = 0.005;
t = -T-2*T1:delta:T+2*T1-delta;
w = 2*pi/T;
a0 = 2*T1/T;
sfr1 = zeros(1,T1/delta);
sfr2 = zeros(1,(T-2*T1)/delta);
bir = ones(1,2*T1/delta);
kare = [sfr1 bir sfr2 bir sfr2 bir
sfr1];
for i=1:length(t)
   x0(i) = a0;
    xt_Fourier_yak(i) = 0;
end
N=3;
for k=1:N
   ak(k)=sin(k*2*pi*T1/T)/(k*pi);
end
for k = 1:N
   xx = 2*ak(k)*cos(k*w*t);
   xt_Fourier_yak = xt_Fourier_yak +
end
xt_Fourier_yak = x0 + xt_Fourier_yak;
subplot(2,1,1)
plot(t,xt_Fourier_yak,t,kare)
grid on
title('N=3')
```

1. Verilen işaretlerden FT'si olanlar için $\frac{analiz\ denklemini}{denklemini}$ kullanarak X(jw)'yi hesaplayınız.

a)
$$x(t) = e^{-3(t-2)}u(t-2)$$
 b) $x(t) = e^{-3|t-2|}$ c) $x(t) = e^{-3(t-1)}u(1-t)$

- 2. DZD bir sistemin giriş-çıkış ilişkisi $\frac{d^2y(t)}{dt^2} + 3\frac{dy(t)}{dt} + 2y(t) \frac{dx(t)}{dt} 3x(t) = 0$ ifadesi ile verilmiştir. Buna göre;
- a) Sistemin impuls cevabi h(t) = ?
- b) $x(t) = e^{-t}u(t)'$ ye karşılık gelen çıkış y(t) = ?

3.

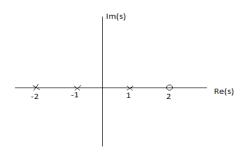

- a) Şekilde verilen RC devresi için giriş-çıkış ilişkisini tanımlayan diferansiyel denklemi elde ediniz.
- b) H(jw)' yı elde ederek $w = [0 ... 300\pi]$ için genlik ve faz spektrumunu çiziniz. (Not: $\Delta w = \frac{\pi}{2} rad/s$ alarak MATLAB'da çizdirebilirsiniz.)
  - c) $x(t) = \cos(wt)$, $w = 100\pi, 200\pi \text{ ve } 300\pi \text{ için } y(t) = ?$
- 4. Nedensel ve Kararlı bir DZD sistemin girişine $x[n] = \left(\frac{3}{7}\right)^n u[n]$ uygulanmış ve çıkışta $y[n] = n\left(\frac{3}{7}\right)^n u[n]$ elde edilmiştir. Buna göre; sistemin frekans cevabını $H(e^{jw})$ bulunuz ve giriş çıkış arasındaki fark denklemini yazınız
- 5. Giriş çıkış ilişkisi y[n] = x[n] 0.25y[n-1] fark denklemi ile tanımlanan DZD sistem için $H(e^{jw})$ elde ederek $w = [-5\pi \dots 5\pi]$ için genlik ve faz spektrumunu çiziniz. (Not: $\Delta w = \frac{\pi}{10} rad/s$ alarak MATLAB'da çizdirebilirsiniz.)

İŞARETLER VE SİSTEMLER

Ödev- 5

- 1. Doğrusal zamanla değişmeyen bir sistemin transfer fonksiyonuna ait kutup-sıfır diyagramı aşağıda verilmiştir. Buna göre
  - a. Mümkün tüm yakınsaklık bölgelerinin belirleyiniz.
  - b. (a) şıkkında belirlediğiniz yakınsaklık bölgelerine göre ayrı ayrı sistemin nedenselliğini ve kararlılığını inceleyiniz.

2. Bir y(t) işareti aşağıdaki eşitlikte verildiği gibi iki işaretin birleşiminden oluşmaktadır:

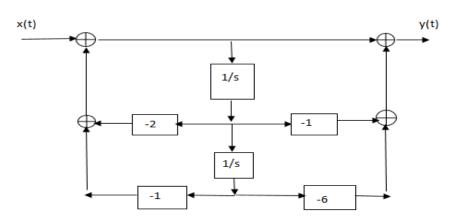
$$y(t) = x_1(t-2) * x_2(-t+3), x_1(t) = e^{-2t}u(t) ve x_2(t) = e^{-3t}u(t)$$

Laplace dönüşümünün özelliklerinden faydalanarak Y(s)'i bulunuz.

- 3. Girişi x(t), çıkışı y(t) olan doğrusal zamanla değişmeyen sistemin giriş çıkış ilişkisi aşağıda veriliyor. Buna göre,
  - a. Transfer fonksiyonu H(s)'i bulunuz ve sıfır-kutup diyagramını çiziniz.
  - b. Aşağıdaki durumlar için impuls cevabı h(t)'yi bulunuz.
    - i. Sistem kararlıdır.
    - ii. Sistem nedenseldir.
    - iii. Sistem ne nedensel ne de kararlıdır.

$$\frac{d^2y(t)}{dt^2} - \frac{dy(t)}{d(t)} - 2y(t) = x(t)$$

- 4. Nedensel doğrusal zamanla değişmeyen bir sistemin giriş çıkış ilişkisi blok diyagram olarak şekilde verilmiştir. Buna göre:
  - a. y(t) ve x(t) arasındaki giriş-çıkış ilişkisini bulunuz.
  - b. Sistemin transfer fonksiyonunu ve impuls cevabını bulunuz.
  - c. Sistem kararlı mıdır?

1. DZD bir sistemin transfer fonksyonu $H(z) = \frac{0.5}{1 - 0.7e^{j\frac{\pi}{3}}z^{-1}} + \frac{0.5}{1 - 0.7e^{-j\frac{\pi}{3}}z^{-1}} + \frac{z}{1 + 2z^{-1}}$ olarak verilmiştir.

Sistemin; a) Nedensel, b) Kararlı olması durumunda impulse cevabını elde ediniz, kutup-sıfır dağılımını çiziniz.

2. DZD bir sistemin transfer fonksyonu $H(z)=\frac{z^2+(3/2)z-(2/3)}{z^2-\left(\frac{5}{6}\right)z+(1/6)}$ olarak verilmiştir. Sistem nedensel ve kararlı olduğuna

göre a) kutup sıfır dağılımını çiziniz, b)impulse cevabını elde ediniz, c) giriş-çıkış fark denklemini elde ederek blok diyagramını çiziniz.

3. Özellikleri kullanarak aşağıdaki işaretlerin Z-dönüşümünü hesaplayınız.

a)
$$x[n] = \left(\frac{1}{2}\right)^n u[n] * (2)^n u[-n-1]$$

b)
$$x[n] = n \left(\frac{1}{2}\right)^n u[n] * \left(\frac{1}{4}\right)^n u[n-2]$$

- 4. Nedensel DZD bir sistemin blok diyagramı aşağıda verildiği gibidir.
- a) Giriş-çıkış arasındaki fark denklemini elde ediniz. b) sistemin kararlılığını yorumlayınız. c) sistemin frekans cevabını elde ediniz.

